

Overzicht van voorstellen

Toelichting

In deze kadernota beschrijven wij in de programma's en doelenbomen de voorstellen met financiële consequenties. In deze tegel vindt u de voorstellen per programma.

Subdoelen

Structurele effecten vanuit de jaarrekening / collegeprogramma per programma

Activiteiten

- **Structurele effecten vanuit de jaarrekening / collegeprogramma Programma Sociaal Domein**
Omschrijving

Voorstel: Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein

In elke kadernota en begroting gaan wij in op de financiële ontwikkelingen sociaal domein. Deze keer is lijn van het nieuwe voorliggende collegeprogramma het vertrekpunt.

Vanuit het collegeprogramma is er de behoefte om met lef scherp aan de wind te varen om Twenterand financieel gezonder te krijgen. De opdracht uit het collegeprogramma is daarom verkend of op basis van de afgelopen jaarrekening onderschrijdingen hebben plaatsgevonden binnen de open-einde-regelingen. In deze kadernota presenteren wij de bevindingen. Voorgesteld wordt om € 900.000,- structureel af te ramen (dus lager begroten) op jeugdhulp, op basis van de jaarrekeninguitkomst. Voor de overige open einde regelingen is dit niet verantwoord.

Een belangrijke verklaring – naast het nemen van meer risico - is dat het (voordeel van het) woonplaatsbeginsel structureel doorwerkt in onze begroting en dat onze interventies in het voorliggend veld en preventie succesvol zijn (denk aan POH jeugd, de consulent externe verwijzers, gezinswerk). Ondanks dat het Rijk ons inziens te weinig bijdraagt, is het in Twenterand financieel rustig binnen het sociaal domein en wordt vanuit een strakke koers met bevordering zelfredzaamheid en eigen kracht) doorgewerkt aan de transformatie en het positieve beeld over het sociaal domein, met daarnaast ook aandacht voor de kwetsbaren (bijvoorbeeld in het minimabeleid/energiecrisis) willen we graag bestendigen de komende jaren.

De consequenties van ramen met meer risico's spreken voor zich maar zijn wel goed om te vermelden, mede binnen de context dat binnen het sociaal domein er diverse open einde regelingen blijven. Scherper ramen betekent meer kans op overschrijdingen en kans op meer instabiliteit in de financiële uitkomsten. Mochten er dus omstandigheden zich voordoen (in bijvoorbeeld volume, zorgkostenzwaarte, tarieven, inflatie/CAO stijgingen boven onze ramingen, nieuwe inkoopprondes of in ontwikkelingen die niet (meer) in de begroting passen, dan geldt zullen we hierop terugkomen en betekent dit een algemene opgave in onze begroting en wordt er net als bij tegenvallers op de andere domeinen de algemene risico reserve (ARR) het instrument op dit op te vangen. Immers scherp ramen en het reservebeleid zijn onvoorwaardelijk aan elkaar verbonden.

Transformatie blijft nodig!

De opgaven in het sociaal domein blijven groot en daarom willen wij ook pro actief blijven investeren en inspelen op versterking van het voorliggend veld en de komende majeure ontwikkelingen zoals de hervormingsagenda jeugd, het scenario kind en gezinsbescherming, de opgave ombouw zware woonzorgvoorzieningen voor jeugdhulp (o.a. 3 milieuvorzieningen) en decentralisatie beschermd wonen. Voor alle relevante ontwikkelingen verwijzen wij naar de andere teksten in deze kadernota en de concept Integrale Beleidsnota Sociaal Domein (IBN).

Voorstel: Aanpak drugsproblematiek

Mede door meer inzet op voorliggende (lokale) preventieve activiteiten en aframing onderuitputting, is de verwachting dat dit budget kan worden versoberd met € 31.250 in 2024. Het jaar erna kan dit oplopen naar € 56.250 (s) voordelig.

Voorstel: Onderzoek optimale gemeentelijke schuldhulpverlening (vanaf 2025 € 50.000 voordeel)

Voor deze tekst verwijzen wij u naar het voorstel inzet schuldhulppreventie en -verlening.

Voorstel

i/s Financiën v/n

Financiële ontwikkelingen Sociaal Domein	s	€900.000	v
Aanpak drugsproblematiek	s	€ 31.250	v
Onderzoek optimale gemeentelijke schuldhulpverlening (vanaf 2025 € 50.000 voordeel)		0	

- **Structurele effecten vanuit de jaarrekening / collegeprogramma Programma Ruimte**

Omschrijving

Voorstel: Onderhouden en exploiteren 6 begraafplaatsen

Het product laat jaarlijks een begroot tekort zien van € 125.000. Voorgesteld wordt om met ingang van 2024 naar een kostendekkend product begraafplaatsen te gaan. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 125.000 op onze begroting.

Voorstel: RO Leges

Opbrengst RO leges zijn niet apart geraamd in de begroting. De jaarrekening 2022 liet hierdoor een voordeel zien op dit product. In 2024 wordt hiervoor een inkomstenbedrag geraamd van € 45.000.

Voorstel: Uitvoeringsprogramma VTH-speerpunten ODT

In 2022 zijn de laatste stappen gezet binnen het provinciaal traject voor de aanschaf van een nieuwe VTH risicomodel. Dit betrof het lokaal maken van het model. De uitvoering van de VTH-taken baseren op een risicomodel met risicoanalyse bij niet naleven van de normen is een wettelijk plicht. Het zorgt daarnaast ook voor structuur, uniformiteit en efficiëntie. Dit om kosten te besparen en een zo groot mogelijke uniformiteit te realiseren. Het risicomodel was in 2020 nog niet beschikbaar. In 2023 wordt het afgerond en kan het worden ingezet bij de uitvoering van alle VTH-taken in 2024.

Ontwikkelingen milieutaken, de ODT en de gevolgen

Diverse ontwikkelingen eisen structureel een hogere jaarlijkse bijdrage aan de ODT. Recentelijk is met de resultaten uit het onderzoekstraject 'Herijking financiering ODT' aangetoond dat het noodzakelijk is om financiële dekking in evenwicht te brengen met de realiteit ten einde een gezonde en duurzame begroting voor de gemeente en de ODT te realiseren.

Conclusie van het traject is: Twentebreed dient de jaarlijkse bijdrage aan de ODT naar een hoger realistisch niveau te worden gebracht om alle wettelijke milieutaken door de ODT uit te kunnen laten voeren. De prognose voor 2024 laat een omvangrijke realistische toename van de gemeentelijke bijdrage aan de ODT zien. Oorzaken: meer opdrachten aan de ODT vanwege het feit dat de gemeenten zich ontwikkelt in woningbouw en bedrijven, gewijzigde regelgeving in relatie tot klimaatdoelen, stikstof bodem(PFAS) en energietransitie. De gevolgen van de ontwikkelingen in relatie tot de begroting zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Verhogen kostendekkendheid begraafplaatsen	s	€125.000	v
RO Leges	s	€ 45.000	v
Ontwikkelingen ODT	s	€280.000	n

- **Structurele effecten vanuit de jaarrekening / collegeprogramma Programma Economie en Vrije tijdsbesteding**

Omschrijving

Voorstel: SPUK sport

T.b.v de btw voor sport ontvangen wij jaarlijks een SPUK uitkering. Deze uitkering is ter dekking van de btw op de afzonderlijke producten. Deze uitkering is niet geraamd. In 2024 wordt hiervoor een inkomstenbedrag geraamd van € 100.000

Voorstel: Bijdrage Recreatieschap Twente economie

De werkzaamheden inzake openbaar groen en openlucht recreatie zijn met ingang van 2022 door het Recreatieschap Twente overgenomen van de Regio Twente. Uit de jaarrekening 2022 blijkt dat dit behoorlijk goedkoper is, derhalve wordt het budget 2024 met € 80.000 bijgesteld.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
SPUK sport	s	€100.000	v
Recreatieschap Twente	s	€ 80.000	v

- **Structurele effecten vanuit de jaarrekening / collegeprogramma Bedrijfsvoering**

Omschrijving

Voorstel Hardware

Ophoging van hardware budget i.v.m. hogere hardware kosten per medewerker en toename aantal medewerkers.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Hardware	s	€115.000	n

Subdoelen

Overzicht voorstellen Programma Sociaal Domein

Activiteiten

- **Voorstel: Inzet schuldhulppreventie en -verlening.**

Omschrijving

Het borgen van bestaanszekerheid is een belangrijk speerpunt van de in 2023 vastgestelde Integrale Beleidsnota (IBN) en dus geldt dus ook voor 2024. Het is nog niet bekend of gemeenten in 2024, net als in 2022 en 2023, de opdracht en financiële middelen van het Rijk krijgen om een energietoeslag uit te keren aan huishoudens met een laag inkomen ter compensatie voor de gestegen energielasten. Wel zal de gemeente vanuit het Meldpunt Geldzorgen inwoners met financiële vragen zo goed en zo vroeg mogelijk bedienen zodat escalatie van problemen voorkomen kan worden. Voor de benodigde formatie-uitbreiding van het Meldpunt Geldzorgen voor de jaren 2023, 2024 en 2025 heeft uw raad reeds bij het begroting voor 2023 financiële middelen vrijgemaakt. Door te investeren in de werkzaamheden van het Meldpunt Geldzorgen voorkomen we de inzet van duurdere curatieve dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland (SON).

Ondanks dat we de laatste jaren steeds minder dienstverlening afnemen van SON nemen de kosten aan SON toe. Dit wordt veroorzaakt door een herijking van SON van hun dienstverlening (de zogenaamde klantreis) en door de inflatie (onder meer hogere loonkosten). Voor 2024 vragen we voor de extra kosten voor SON € 45.000. Voor 2025 en verder zal deze bijdrage elk jaar licht toenemen.

Juist omdat we steeds minder dienstverlening van SON afnemen maar wel geconfronteerd worden met hogere kosten, onderzoeken we in 2024 of we schuldhulpverlening in de toekomst anders en efficiënter kunnen organiseren. We zullen hiervoor een businesscase opstellen. Vooruitlopend op de uitkomsten van dit onderzoek is in het meerjarenperspectief van deze Kadernota vanaf 2025 een te besparen bedrag van € 50.000 voordelig opgenomen.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Extra kosten SON	s	€ 45.000	n

- **Voorstel: Garanderen ondersteuning door beschikbaar stellen en toewijzen van maatwerkvoorzieningen**

Omschrijving

Garanderen ondersteuning inwoners middels extra formatie Wmo ivm wachtlijsten

Binnen ons beleid hebben we de opgave om ondersteuning en hulp aan te bieden voor inwoners die dit echt nodig hebben vanuit betrouwbare dienstverlening. Dit geldt ook zeker voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). Op het gebied van de Wmo is er sprake van diverse ontwikkelingen (zowel landelijk als lokaal) die van invloed zijn op het aantal aanvragen op het gebied

van Wmo. Te denken valt o.a. aan de invoering van het abonnementstarief, (toenemende) vergrijzing en toename in complexiteit van zorgvragen en casussen. Als gevolg hiervan is het aantal aanvragen op het gebied van de Wmo (in brede zin, met name bij de huishoudelijke ondersteuning en hulpmiddelen) zichtbaar toegenomen. De verwachting is op basis van de hiervoor geschetste ontwikkeling dat dit aantal de komende jaren nog verder zal gaan toenemen. Twenterand is hierin niet uniek, ook vele andere gemeenten zien een toename in het aantal Wmo-aanvragen. Lokaal zijn diverse acties in gang gezet om het aantal aanvragen op het gebied van de Wmo niet verder te doen oplopen, denk bijvoorbeeld aan het invoeren van een nieuwe verordening op het gebied van Wmo-hulpmiddelen (o.a. woningaanpassingen, trapliften, rolstoelen en scootmobielen etc.) waarmee aan de voorkant kritischer kan worden gekeken, wordt er nog meer inzet gepleegd op contractmanagement op het gebied van hulpmiddelen (stimuleren hergebruik van eerder gebruikte hulpmiddelen i.p.v. direct nieuw aan te schaffen, meer sturing op de voorraad en wat er in het depot staat etc.) en de invoering van de was- en strijkservice als algemene voorziening. Ondanks dat deze acties duidelijk vruchten afwerpen, blijft er een toename zichtbaar van het aantal aanvragen Wmo. Dit voorstel is bedoeld om de basis weer op orde c.q. in balans te krijgen met de kennis van nu.

Vanzelfsprekend is het op enig moment logisch dat er tijdens piekmomenten wachtlijsten kunnen zijn, het niet hebben van wachtlijsten is zo goed als onvermijdelijk. Echter dienen de wachtlijsten wel een behapbare omvang te hebben en dient te kunnen worden voldaan aan de geldende juridische kaders (wettelijke termijnen voor het oppakken/verwerken van aanvragen) en dient te worden voldaan aan eisen op het gebied van kwaliteit en rechtmatigheid. Ook mogen (kwetsbare) inwoners verwachten dat onze dienstverlening op niveau is.

In de afgelopen jaren is de capaciteit bij de consultants en de backoffice in de afgelopen jaren gelijk gebleven en niet aangepast, maar is gekeken naar oplossingen in de zin van (dure) tijdelijke externe inhuur bij de consultants en de backoffice. Daarmee kon de wachtlijst tot nu 'behapbaar' in omvang worden gehouden en kon worden voldaan aan de vereisten op het gebied van wettelijke termijn en rechtmatigheid. Gelet op het open einde karakter van de Wmo en de verwachte toekomstige ontwikkelingen gaat het om structurele toenames, wat vraagt om structurele oplossingen. Daarom wordt een voorstel gedaan voor personele inzet (aanvullend op de reeds bestaande reguliere vaste formatie) bij de consultants de backoffice sociaal domein. Gelet op alle ontwikkelingen - die onzeker zijn hoe ze uitpakken - wordt een deel nu structureel / vast voorgesteld. Daarnaast blijft een budget voor flexibele inzet aan de orde bij pieken (dat wanneer nodig wordt ingezet, maar niet structureel wordt aangevraagd) en later bij het beter kunnen duiden van de toekomstige ontwikkelingen zullen de effecten van deze ontwikkelingen wederom dit tegen de beschikbare capaciteit worden gehouden.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Extra formatie Wmo i.v.m. wachtlijsten	s	€124.800	n

- **Voorstel: Uitvoeren transformatieprogramma sociaal domein (Innovatiefonds)**

Omschrijving

Innovatiefonds 2024

Om ook in 2024 ruimte te bieden aan kansrijke initiatieven en voorstellen van partijen die werkzaam zijn in het sociaal domein wordt 50.000 euro gereserveerd. Tevens kijken we naar de criteria en de naamstelling van het fonds, om zo minder de nadruk te leggen op innovatie en meer op stimulering.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Innovatiefonds 2024	i	€ 50.000	n

- **Voorstel: Uitvoeren van beleid inclusie/toegankelijkheid**

Omschrijving

Conform het voorgestelde beleid in de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein (zie ook de bijlage in de IBN) en de prioriteiten die het college in hun coalitieprogramma heeft gesteld, zetten we komende jaren meer in op toegankelijkheid zodat iedereen optimaal mee kan doen in Twenterand. Brede inclusie is het doel. Fysieke zaken worden deels al opgepakt zoals de inclusieve speeltuinen, daarnaast is bewustwording ook heel belangrijk. De komende jaren stellen we daarom een budget van € 15.000 per jaar voor (incidenteel 3 jaar)

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Uitvoeren van beleid inclusie/toegankelijkheid	i	€ 15.000	n

- **Voorstel: Voortzetten van het Scheidingspunt**

Omschrijving

Voortzetten scheidingsdienstverlening

De in de gemeente actieve scheidingsdeskundige voorziet duidelijk in een behoefte. In bijna de helft van de gevallen van jeugdhulp speelt scheiding (van de ouders) een rol. Een vechtscheiding kost de gemeente gemiddeld 45.000 euro. De wens is daarom om deze vorm van voorliggende inzet te continueren., zoals ook al in de integrale beleidsnota sociaal domein is opgenomen. Voor een jaarbedrag van circa 55.000 euro zal hiertoe een inkoopprocedure worden gestart om het voor 3 jaar in te zetten.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
voortzetten scheidingsdienstverlening (per jaar)	s	€ 55.200	n

- **Voorstel: Extra uren bewegingsonderwijs**

Omschrijving

Vanaf september 2023 moeten alle basisscholen 1 uur extra bewegingsonderwijs aanbieden. Dit gebeurt deels in de gemeentelijke sportaccommodaties en deels in Het Punt en de Klaampe. Deze kosten zijn onvermijdelijk. De meerkosten worden geraamd op € 25.200. Uitgangspunt zijn de bestaande accommodaties. Mochten hierin wijzigingen komen (bv. sloop Krijgerstraat), dan komen wij hier in de begroting op terug.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Extra uren bewegingsonderwijs	s	€ 25.200	n

Subdoelen

Overzicht voorstellen Programma Ruimte

Activiteiten

- **Voorstel: 4e BOA**

Omschrijving

4e BOA om onbalans uitvoering BOA-taken weg te nemen

In de boa evaluatie is een prognose opgenomen die geënt is op de prioriteiten uit het IVP, zonder tekort te doen aan de hoogste risico's uit de conceptresultaten van de risicoanalyse. Om die prognose te kunnen realiseren is structureel versterking nodig van minstens 0,6 fte. Het college heeft de raad, middels raadsbrief, voorgesteld deze uitbreiding in de kadernota 2024 op te nemen.

Het college heeft op 20/12/2022 een besluit genomen over het uitvoeringsprogramma fysieke leefomgeving 2023 inclusief jaarverslag 2022.

Bij het advies zat ook een raadsbrief die naar de gemeenteraadsleden is verstuurd over dit onderwerp. Bij punt 2.1 van de raadsbrief is de onbalans in uitvoering Boa-taken 2022 en doorkijk naar 2023 benoemd. De raadsbrief stond op het aanmeldformulier van 13/01/2023 inclusief het uitvoeringsprogramma 2023 en Jaarverslag 2022, het beleidsplan VTH 2019-2023 en de bijlage Piramidemodel en toelichting, behorende bij VTH beleid Twenterand 2019-2022.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
4e BOA	s	€ 65.000	n

- **Voorstel: Kanaal Almelo - De Haandrik**

Omschrijving

De problematiek rondom het kanaal Almelo-De Haandrik zal de komende jaren onze aandacht blijven vragen. Met name waar het gaat om onderhoud aan de damwanden (m.n. vervangen en/of herstellen van kadeconstructies). Ook de gemeentelijke wegen langs het kanaal vragen onderhoud. Gedupeerde woningeigenaren en ondernemers hebben de wens uitgesproken om ondersteuning van de gemeente te ontvangen. Daarnaast zullen beschadigde woningen hersteld moeten worden. Hiervoor is in veel gevallen een gemeentelijke omgevingsvergunning nodig. Voor specialistische taken en vergunningverlening schakelen wij indien nodig externe expertise in. Dit geldt ook voor de projectleiding en communicatie. Voor de extra personele inzet zijn in de begroting van 2024 middelen opgenomen.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Kanaal Almelo - de Haandrik	i	€270.000	n

- **Voorstel: Woningbouwversnelling**

Omschrijving

Er is een toenemende vraag naar woningen. De in 2021 vastgestelde regionale woonagenda Twente 2021-2025 geeft Twenterand meer ruimte kwalitatieve woningbouw toe te voegen. Naast bouwen voor de lokale vraag wil Twenterand ook bijdragen aan de regionale behoefte naar woningen. Deze ambitie is in de Woondeal (2022) omgezet in een inspanningsverplichting voor de realisatie van een minimaal aantal woningen.

Sleutelprojecten en gebieden moeten zorgen voor woningbouwversnellingen en het halen van deze doelstelling

Op het gebied van woningbouw komt er veel op de gemeente af qua verplichtingen en gemaakte afspraken. Om overzicht te krijgen en beter te kunnen sturen is in 2023 een Programmaplan Wonen opgesteld. Ook in het collegeprogramma heeft het college haar ambities qua woningbouw aangegeven. Er wordt ingezet op groei. Voor wonen wordt in de kadernota € 50.000 gevraagd om een eerste stap te zetten om deze ambities en verplichtingen te kunnen realiseren. Dit budget kan worden ingezet voor onderzoek, analyse, eventuele ondersteuning etc. Dit bedrag wordt gedekt uit het ontwikkelingsbudget van de coalitie. Het Programmaplan Wonen en de bijbehorende gefaseerde uitvoering zal door de raad worden vastgesteld. De bijbehorende financiën zullen worden meegenomen in de kadernota / begroting van 2025 en indien nodig apart bij de raad worden aangevraagd.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Programmaplan wonen	s	€ 50.000	n
Verlaging ontwikkelbudget coalitie	s	€ 50.000	v

- **Voorstel: Opzetten/uitvoeren woonwagenebeleid**

Omschrijving

Voor het doen van onderzoek en voorbereidende werkzaamheden voor het realiseren van woonwagenebeleid, het beheer van de wachtlijst en het toewijzingssysteem, contacten met de doelgroep en beleidsmatige en juridische werkzaamheden wordt budget gereserveerd.

Bij de locatiekeuzes door de gemeente zal per gekozen locatie op basis van een exploitatieplan aan de gemeenteraad het bijbehorende budget worden gevraagd voor realisatie.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Vorbereiden woonwagenebeleid	i	€ 25.000	n
Woonwagenebeleidcoördinator	s	€ 15.000	n

Subdoelen

Overzicht voorstellen Programma Economie en Vrije tijdsbesteding

Activiteiten

- **Voorstel: Creatieve broedplaatsen**

Omschrijving

Een creatieve broedplaats is een verzamelplaats voor kunstenaars en ondernemers in de creatieve industrie waar ruimte bestaat om te experimenteren.

Het doel van een creatieve broedplaats is het stimuleren van een klimaat waarin creativiteit en innovatie voorop staan, zodat jonge creatieve en technologische talenten worden verleid zich in de regio Twente te vestigen.

Het Ondernemershuis Twenterand heeft een subsidie ontvangen van € 140.000,- voor een periode van 3 jaar uit de Tijdelijke subsidieverordening creatieve broedplaatsen regio Twente voor een Creatieve Broedplaats in de gemeente Twenterand ("Creatieve Fabriek Twenterand"). Het gaat over de periode 31 maart 2023 tot en met 30 september 2025.

Er is een gemeentelijke bijdrage van € 60.000 afgesproken (over 3 jaar: elk jaar € 20.000). Voor het jaar 2023 gaat het bedrag van € 20.000 in de Berap (algemene risico reserve). Voor de jaren 2024 en 2025 (per jaar € 20.000,-) gaan deze bedragen mee in deze kadernota. Deze bedragen worden ook ten laste gebracht van de algemene risico reserve.

De Creatieve Fabriek Twenterand wil komen tot een breed creatief netwerk in Twenterand, dat meedenkt in innovatie van producten en processen binnen bedrijven, ruimte biedt aan talentontwikkeling en ondernemerschap, nieuwe initiatieven en evenementen initieert en meesterschap benut voor versterking van huidige en nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid.

De Creatieve Fabriek draagt bij aan doelen van economie en cultuur uit de programmabegroting.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Creatieve broedplaatsen 2024 en 2025, per jaar € 20.000	i	€ 20.000	n

- **Voorstel: Uitvoering gebiedsmarketing Engbertsdijkvenen**

Omschrijving

Er ligt al enkele jaren een ontwikkelplan voor (het gebied rondom) de Engbertsdijkvenen om het volledige toeristisch potentieel te benutten. Het plan is om nu geld vrij te maken om hier gas op te geven.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Uitvoering gebiedsmarketing Engbertsdijkvenen	i	€ 25.000	n

- **Voorstel: Actualiseren Nota Vrijtijdseconomie**

Omschrijving

De huidige nota Vrijtijdseconomie loopt van 2013 tot en met 2020. Het speelveld is dusdanig veranderd dat de nota geactualiseerd moet worden. We zien de behoefte en noodzaak voor het maken van gerichte keuzes en focus, gezien de beschikbare middelen en de veranderende markt alsook transities en het bieden van perspectief in het landelijk gebied.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Visie vrijetijdseconomie	i	€ 45.000	n

- **Voorstel: Deelname verkenning Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal**

Omschrijving

Onder de werktitel 'Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal' is een beweging, een unieke samenwerking tussen meer dan 18 partners, waaronder Twenterand, uit het hart van Overijssel op gang gekomen. Van waterbedrijf tot de Land- en Tuinbouworganisatie, van overheid tot natuurpartijen, van landgoederen tot waterbedrijf en waterschap. Samen werken ze in het gebied tussen grofweg Ommen en Diepenheim en Raalte en Wierden, aan het landschap van de toekomst. Een landschap met mooie natuur, een groene en gezonde leefomgeving tot in het hart van de dorpen en steden, topcultuur en -erfgoed, duurzaam toerisme en een gezonde economie met perspectief voor de landbouw. In 2024 wordt ingezet op verdere deelname op het gebied van recreatie en toerisme gericht op de versterking van de lokale economie hiervoor is eenmalig een bedrag van 10.000 opgenomen.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Deelname Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal	i	€ 10.000	n

- **Voorstel: Actualiseren en uitvoering geven aan de economische visie**

Omschrijving

De economische visie gaat in op de koers voor de komende jaren. Het biedt perspectief om de economie binnen Twenterand te bestendigen, het arbeidspotentieel te behouden om van daaruit verder te groeien. Hierin zitten drie belangrijke uitgangspunten. De eerste is het vertrekpunt van Twenterand met als karakteristiek van een plattelandsgemeente. De tweede is een gelijke verdeling over geheel Twenterand, binnen de kernen, op de bedrijventerreinen en in het landelijk gebied. De derde is eenheid in verscheidenheid. In het kort de kracht bundelen vanuit de bijzondere diversiteit in Twenterand. Dit alles om een betere economische vuist te maken voor de toekomst en de voorbereiding daar nu voor te beginnen. Kortom, waar willen we over 10 of meer jaar zijn en hoe gaan we daar vanaf nu met alles wat we hebben en kunnen daar komen.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Actualiseren en uitvoeren economische visie	i	€ 45.000	n

- **Voorstel: Actualiseren en uitvoeren detailhandelstructuurvisie**

Omschrijving

De actualisatie van Detailhandelstructuurvisie krijgt in 2024 in samenwerking met de lokale ondernemers in de kernen duidelijk vorm in een uitvoeringsagenda met concrete projecten. Ontwikkelingen uit de eerdere uitvoeringsagenda die nog niet of anders tot stand zijn gekomen worden waar noodzakelijk ook meegenomen in de nieuwe uitvoeringsagenda.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Actualisatie en uitvoering Detailhandelstructuurvisie	i	€ 45.000	n

- **Voorstel: Platteland**

Omschrijving

De toekomstgerichte visie buitengebied Twenterand zal worden afgerond en opgesteld in een integrale visie met acht voor het agrarisch perspectief, de (vrijtijds)economie en verschillende provinciale gebiedsprocessen. Daarbij zijn inwonersinitiatieven vanuit LEADER ook essentieel. LEADER is een subsidieregeling die is bedoeld voor projecten gericht op het versterken van het landelijk gebied, door het behoud van de leefbaarheid van het platteland, het versterken van de sociale cohesie, en behouden/versterken van het voorzieningenniveau. In de praktijk kunnen dit maatschappelijke, culturele of recreatieve projecten zijn. De nieuwe LEADER-periode start in 2023 en loopt t/m 2027. Voor deze periode is in totaal € 73 miljoen LEADER-subsidie beschikbaar. Twenterand maakt deel uit van LEADER gebied Zuidwest Twente en heeft zich ook voor de periode 2023 tot en met 2027 hiermee verbonden. Jaarlijks worden 2 tot 3 projecten binnen Twenterand gehonoreerd. Zo ook in 2024.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Leader	s	€ 50.000	n

- Voorstel: Vervanging sportaccommodaties**

Omschrijving

Voetbal kunstgrasveld Deto

Conform KNVB richtlijnen heeft Deto recht op 5 wedstrijdvelen. Er liggen 5 velden maar deze zijn niet allemaal geschikt om wedstrijden op te spelen. Dit betekent dat Deto al enkele jaren een tekort heeft aan velden. Aangezien wij als gemeente hierin dienen te faciliteren hebben we gekeken naar de mogelijkheden en Deto hierbij betrokken. Deto opteert voor het ombouwen van een natuurgrasveld naar een kunstgrasveld. Wij sluiten ons hierbij aan na afweging een 6e veld aan te leggen of te investeren in de ombouw. Temeer omdat ombouw goedkoper is en er geen ruimte is voor een 6e veld.

Korfbal kunstgrasveld TOP

Conform de nieuwe richtlijnen van de KNKV moeten korfbalverenigingen hun korfbalvelden qua veldafmetingen vóór 30 juni 2026 hebben aangepast. Korfbalvereniging TOP heeft ondertussen de belijning van haar veldafmeting aangepast. Echter constateren we dat de belijning los laat en daardoor risico's met zich mee brengt en extra onderhoud vergt.

Conform de planningsnorm korfbal NOC*NSF 2014 heeft korfbalvereniging TOP zeker vanaf 2019 recht op twee velden. Op basis van de Nota Sportaccommodatiebeleid Twenterand 2007 - 2016 geldt dat verenigingen aantoonbaar minimaal drie jaar moeten voldoen aan deze planningsnorm om voor een extra veld in aanmerking te komen.

Ondanks het feit dat het korfbalveld formeel pas in 2025 aan de beurt is voor vervanging achten wij het gezien bovenstaande van cruciaal belang om in 2024 tot vervanging en uitbreiding van het kunstgrasveld over te gaan.

Daarnaast leggen we focus op:

Binnensportaccommodaties Vriezenveen

In Vriezenveen staan een aantal sportaccommodaties die (op korte / middellange) termijn aan vervanging toe zijn. Het gaat om Sporthal De Stamper, de semi permanente sporthal en het gymlokaal aan de Krijgerstraat. Daartoe zullen we de herontwikkelingskansen verkennen voor de binnensportaccommodaties in Vriezenveen.

Kunstgras Voorwaarts en SDO

Het college zal conform collegeprogramma in deze coalitieperiode komen met een voorstel om het kunstgras van Voorwaarts en SDO in Westerhaar te deprivatiseren.

Zoals al in het coalitieakkoord is aangegeven worden in 2024 de kunstgrasvelden van VV Voorwaarts en SDO gedeprivatiseerd. Vervanging van de velden staat in 2025 gepland.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Voetbal kunstgrasveld DETO krediet 300.000,-- euro	s	Jaarlasten 28.300,-- (kapitaallasten vanaf 2025)	n
Korfbal kunstgrasveld TOP krediet 350.000,-- euro	s	Jaarlasten 9.500,-- (kapitaallasten vanaf 2025)	n

Subdoelen

Overzicht voorstellen Bedrijfsvoering

Activiteiten

- Effect Algemene Uitkering**

Omschrijving

Toename (accres) van de uitkering van het Gemeentefonds (inclusief bevrozing hervormingsagenda Jeugd).

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Effect algemene uitkering (oplopend naar € 5.156.000 in 2027)	s	€1.980.000	v

- **Bijstelling inflatie**

Omschrijving

Indexatie kosten derden, indexatie OVA (zorgpersoneel) en verwerking Cao-akkoord gemeenten.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Bijstelling inflatie	s	€2.905.000	n

- **Verkiezingen, trotters**

Omschrijving

Structureel opnemen in de begroting van kosten voor huren van trotters bij verkiezingen.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Verkiezingen, trotters	s	€ 10.000	n

- **Lokale omroep**

Omschrijving

Pilot volwaardige lokale omroep (3 jaar).

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Lokale omroep (3 jaar)	i	€ 100.000	n

- **Communicatiebudget**

Omschrijving

Tijdelijke verlenging van eenmalige verhoging communicatiebudget in afwachting van evaluatie.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Communicatiebudget	i	€ 32.000	n

- **Formatie uitbreiding dienstverlening**

Omschrijving

Uitbreiding capaciteit t.b.v. DIV (documentaire informatievoorziening).

De strategische opgaven die onze organisatie kent vragen concern breed om een duurzaam en adequaat Informatiebeheer. Dit gaat over (analoog en digitaal) informatiebeheer en op dit vlak spelen diverse uitdagingen met bijkomende risico's. Bestaande wet- en regelgeving wordt aangepast aan digitalisering (bijv. Archiefwet). Deze nieuwe wetten vragen inspanningen en nieuw digitaal bewustzijn en ook is er met ingang van 2024 de nieuwe Omgevingswet. Daarbij vraagt het wegwerken van achterstanden in het analoge archief het komende jaar ook nog inspanning. Daarom is een extern bureau gevraagd onderzoek te doen naar de vraag wat informatiebeheer vraagt van een gemeente van onze schaal en wat dat betekent voor onze strategische opgaven. Inmiddels is een eerste indicatie ontvangen en die komt erop neer dat formatieve aanpassingen en effort voor digitaal bewustzijn en 'de basis op orde' vereist zijn. Dat er iets moet gebeuren wordt ook zichtbaar in de score van het Interbestuurlijk Toezicht, die is van groen naar oranje gegaan. In deze kadernota wordt daarom alvast een deel van de vereiste "investeringen" meegenomen. Mocht blijken dat de

gedeeltelijke investering die nu gevraagd wordt, niet voldoende is, dan agenderen we dit onderwerp voor een volgende moment/kadernota, zodat dan alsnog bekeken en aangepast kan worden conform het extern advies. Zonder passende formatie en randvoorwaarden moet de gemeente rekening houden met toenemende risico's (waaronder: imagoschade, mogelijke claims of onrechtmatig handelen) als niet wordt voldaan aan actuele wet- en regelgeving.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Formatie uitbreiding dienstverlening	s	€ 200.000	n

- **Cyberverzekering**

Omschrijving

Sterk gestegen kosten van de cyberverzekering.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Cyberverzekering	s	€ 25.000	n